

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 5P/31/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6624200738
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Šupenová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2024:6624200738.5

Uznesenie

Okresný súd Lučenec vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa rodičov: matka C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: B. XX/XX, XXX XX E., štátna občianka SR, otec F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: B. XX/XX, XXX XX E., štátny občan SR, zast.: JUDr. Erika Mochacká, advokátka, Advokátska kancelária so sídlom: A. G. B. XX/X, XXX XX H., o návrhu otca o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu a o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd n a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie, ktorým do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedeného na Okresnom súde Lučenec pod č.k. 5P/31/2024 d o č a s n e upravuje styk otca s maloletým dieťaťom A. B., nar. XX.XX.XXXX tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom každú stredu a štvrtok od 17.00 hod. do 19.00 hod a každú nedeľu od 15.00 hod. do 19.00 hod.

Otec s i p r e v e z m e maloleté dieťa v mieste bydliska matky a po ukončení styku matke odovzdá dieťa v mieste jej bydliska.

odôvodnenie:

1. Na Okresný súd Lučenec (ďalej len „tunajší súd“ alebo „súd“) bol dňa 06.02.2024 doručený návrh otca prostredníctvom právneho zástupcu o úpravu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu A. B., nar. XX.XX.XXXX. Dňa 27.03.2024 sa na tunajšom súde konalo prvé stretnutie rodičov, kedy matka mal. A. nesúhlasila s návrhom právneho zástupcu otca, aby sa do pojednávania upravilo stretávanie otca s mal. A. bez prítomnosti matky. Matka na predmetnom stretnutí uviedla, že otec mal. A. nevie nakrmiť, nedokáže ju prebaliť a nevie sa s ňou hrať. Navyiac holduje alkoholu, je gambler, ktorý ju fyzicky napadol a jeho averzia voči nej bude vplývať aj na dcéru. S uvedeným tvrdením otec nesúhlasil, z dôvodu ktorého nedošlo k dohode tak ohľadom výšky výživného, ako ani o úprave styku s mal. A..

2. Dňa 11.04.2024 bol súdu doručený návrh otca prostredníctvom právneho zástupcu o nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáha, aby súd dočasne upravil styk otca s mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX tak, že styk bude prebiehať každú stredu a štvrtok od 17.00 hod do 19.00 hod a každú nedeľu od 15.00 hod do 19.00 hod. s tým, že otec si prevezme dieťa v mieste bydliska matky a po ukončení styku matke odovzdá dieťa v mieste bydliska. Svoj návrh odôvodnil tým, že od februára 2024 rodičia mal. dieťaťa spolu nežijú v jednej domácnosti. Spoločnú domácnosť matka svojvoľne s dcérou opustila a styk otca s dcérou umožňuje len podľa vlastného uváženia a iba v jej prítomnosti. Matka po odsťahovaní spočiatku odmietala akýkoľvek kontakt otca s dcérou, neskôr mu oznámila kde býva, avšak stretnutia otca s dcérou organizuje iba ona. Matka na informatívnom stretnutí zásadne s návrhom otca nesúhlasila a navrhovala úpravu styku v širšom rozsahu ale len za jej prítomnosti, nakoľko je názoru, že otec sa o dcéru nedokáže postarať.

V predmetnom návrhu otec poukazuje na situáciu zo dňa 27.03.2024, kedy sa spoločne s matkou zúčastnili informatívneho stretnutia rodičov na tunajšom súde, kedy matka prišla s mal. A. napriek tomu, že bola chorá. Otec navrhoval matke, aby chorú mal. A. nechala v starostlivosti starých rodičov zo strany otca, ktorých mal. A. dobre pozná a pred rozchodom sa bežne stretávali, ale matka to kategoricky odmietla. Až na naliehanie zamestnanca súdu, aby matka mal. A. nechala so starým otcom počas informatívneho stretnutia, matka tak učinila.

Otec uvádza, že o mal. A. sa vie postarať. Dokáže ju prebaliť, nakŕmiť, pripraviť príkrm vhodný pre 18 mesačné dieťa a ovláda aj jej denný režim, nakoľko do začiatku mesiaca február 2024 žili spoločne v jednej domácnosti. Správanie matky považuje za neadekvátne, zasahujúce do jeho rodičovských práv, pretože iba ona sama rozhoduje kedy sa dcéra stretne s otcom. Do odchodu matky zo spoločnej domácnosti sa bežne staral o mal. A. sám a to aj počas neprítomnosti matky.

V návrhu otec poukazuje na matkou navrhovanú úpravu styku v rozsahu každej nedele od 09.00 hod do 19.00 hod a každej druhej soboty od 09.00 hod do 19.00 hod, čo nekorešponduje ani s režimom dieťaťa a nie je vhodné ani z hľadiska súdnej praxe, kedy sa preferuje styk častejší, no v kratšom trvaní. Zároveň sa domnieva, že matka by chcela styk realizovať v jeho domácnosti a očakáva obnovu ich partnerského spolužitia, čo z jeho strany neprichádza do úvahy a preto podmieňovanie styku s dcérou iba v jej prítomnosti odmieta.

Záverom predmetného návrhu otec konštatuje, že je v jeho záujme sa stretávať s dcérou, a tým výchovne na ňu pôsobiť, ako aj jej poskytovať starostlivosť v rámci bežnej rutiny.

3. Zo správy ÚPSVaR o prešetrení pomerov v domácnosti otca a matky maloletého dieťaťa, doručenej tunajšiemu súdu dňa 18.03.2024, je jednoznačne preukázané, že obaja rodičia majú v súčasnosti vytvorené vhodné podmienky k výchove a starostlivosti o maloleté dieťa. Úrad v predmetnej správe odporúča zveriť mal. A. do osobnej starostlivosti matky a otcom navrhovanú úpravu styku považuje za primeranú vzhľadom na vek a vývojovú etapu maloletej.

4. Podľa § 2 Zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

5. Podľa § 324 ods. 1 Zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 324 ods. 2 CSP, na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

7. Podľa § 324 ods. 3 CSP, neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

8. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 332 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

10. Neodkladné opatrenie možno vydať pred začatím konania, alebo po začatí konania, alebo po ukončení konania. Vydanie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby neboli vážnejšie pochybnosti o nutnosti neodkladnej úpravy. Neodkladné opatrenie nie je konečné rozhodnutie a jeho účelom je rýchla, i keď dočasná úprava právnych a faktických pomerov účastníkov. Z uvedeného charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana. Základnou podmienkou vydania neodkladného opatrenia je existencia zákonného dôvodu, vedúceho k jeho nariadeniu. Ide o taký stav právnych, nielen faktických vzťahov medzi účastníkmi, ktoré bezpodmienečne vyžadujú rýchlu súdnu úpravu. Súd musí skúmať, či je neodkladné opatrenie potrebné, vzhľadom na naliehavosť situácie. Nevyhnutnosť úpravy sa tu ponechá na voľnú úvahu súdu. Súd sa pri tom opiera o výsledky urýchleného dokazovania. Ak na jeho základe dospeje k názoru, že návrh je dôvodný, t. j. že ohrozenie vzťahov alebo nárokov účastníkov je také značné, že si vyžaduje okamžité, hoci dočasné opatrenie súdu, nariadi ich najvhodnejšiu úpravu neodkladným opatrením

11. Podľa čl. 5 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

12. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchovu a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

13. Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa.

14. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

15. Zmyslom právnej úpravy formou neodkladného opatrenia v konaní o starostlivosti o maloleté deti je ochrana práv detí v prípade konkrétneho ohrozenia, kedy možno nariadiť účastníkovi najmä, aby platil výživné v nevyhnutnej miere do doby, alebo odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti, do doby kým o výchove dieťaťa nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine.

16. Neodkladné opatrenie je zabezpečovacím inštitútom i v civilnom mimosporovom procese a jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v schopnosti zabrániť zväčša dočasnou alebo provizórnou úpravou nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania, v už začatom konaní, ako aj po ňom nastať. Pri nariadovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti a zjednodušenia nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, a to z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má väčšinou predbežný charakter. V dôsledku toho sa nezisťujú všetky skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej; pri relevantných skutočnostiach, z ktorých súd vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, postačuje ich osvedčenie (tzn. stav vysokej miery pravdepodobnosti) z dostupných dôkazných prostriedkov.

17. Základnou podmienkou na nariadenie neodkladného opatrenia teda je, aby účastník osvedčil uplatňovaný nárok a osvedčil potrebu neodkladnej úpravy pomerov, ktorá nemusí vyplývať len z naliehavosti situácie, ale v prípade konania starostlivosti súdu o maloletých aj z existencie záujmu maloletého dieťaťa. Súd môže rozhodnúť aj bez výsluchu a vyjadrenia účastníkov a bez nariadenia pojednávania, len na základe osvedčenia tvrdených skutočností. Súd pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení nezisťuje všetky skutočnosti, ktoré sú predmetom riadneho (plnohodnotného) dokazovania v meritórnom konaní.

18. Súd sa oboznámil s obsahom spisu a s poukazom na citované zákonné ustanovenia a vyhodnotiac zistené okolnosti dospel k záveru, že sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia. Z obsahu návrhu a jeho odôvodnenia vyplýva, že sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré v konaní vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti môže súd vydať, iba ak existuje potreba rýchlej ochrany záujmov maloletého dieťaťa preto súd návrhu otca vyhovel.

Súd má za to, že v tomto prípade je potreba neodkladnej úpravy styku, nakoľko je tu prítomný konflikt rodičov. V prípade úpravy styku maloletého dieťaťa s rodičom, s ktorým nezdieľa spoločnú domácnosť, je cieľom nariadenia neodkladného opatrenia výhradne predbežne zabezpečiť právo na styk rodiča s maloletým dieťaťom v miere zabraňujúcej ich úplnému odcudzeniu, a to do doby nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

19. V konaní bolo preukázané, že rodičia maloletého dieťaťa nežijú v spoločnej domácnosti. Otec starostlivosť matky o mal. A. a ani jej zverenie do jej osobnej starostlivosti nespochybnuje. Styk otca s maloletou A. upravený doteraz nebol, čo je aj dôvodom vznikajúcich konfliktov medzi rodičmi. Ak sa rodičia ohľadom styku nevedia dohodnúť, je potrebné styk upraviť súdnym rozhodnutím. Hlavným problémom vzťahov v rodine sa javí neupravený styk otca s mal. A., ktorý sa realizuje iba podľa vôle matky. Otec sa pritom nedomáha rozsiahleho styku, ale len pravidelného intervalu stretnutí. Matka sa síce vyjadrila, že styk otcovi umožňuje, no nesúhlasí, aby bol otec s dcérou bez jej prítomnosti. Návrh otca na dočasnú úpravu pomerov je pritom štandardným návrhom, ktorý má slúžiť len na to, aby sa medzi ním a dieťaťom nepretrhla citová väzba. Otec má právo sa s dcérou pravidelne stretávať, aby nedošlo k citovému odcudzeniu medzi nimi, a je potrebné mu to umožniť. Tým sú zároveň dané aj dôvody na nariadenie neodkladného opatrenia, keďže realizácia styku nemôže byť daná na ľubovôli jedného z rodičov.

20. Súd na základe zisteného skutkového i právneho stavu nariadil neodkladné opatrenie, ktorým do právoplatného skončenia konania vo veci samej upravil styk otca s mal. A. tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. Intenzita stretnutí zároveň zohľadňuje vek dieťaťa, jeho potrebu budovať si vzťah i s otcom, ktorý má v príslušné dni len obmedzený časový interval na realizáciu styku. V prípade úpravy styku rodiča s maloletým dieťaťom je úlohou neodkladného opatrenia stanoviť úpravu stretávania sa v rozsahu, ktorý umožní zachovanie vzájomných vzťahov na požadovanej úrovni, pričom rozsah styku uvedený vo výrokovej časti tohto uznesenia to dostatočne zabezpečuje. Nariadením neodkladného opatrenia sa tiež vytvorí priestor pre dočasnú stabilizáciu vzťahov medzi otcom a matkou dieťaťa.

21. Toto rozhodnutie, nariadené neodkladné opatrenie je iba dočasné (§ 330 ods. 1 CSP), a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej, a to o návrhu otca zo dňa 06.02.2024 o úpravu rodičovských práv a povinností a úpravu styku.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia, prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, F. E. XX, XXX XX H., a to písomne.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 358 CSP, odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a/ neboli splnené procesné podmienky,
- b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 355 ods. 2 CSP, proti uzneseniu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon pripúšťa.

Podľa § 357 CSP, odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o

- a/ zastavení konania,
- b/ odmietnutí podania vo veci samej,
- c/ odmietnutí žaloby na obnovu konania,
- d/ návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia

e/ zrušení neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia podľa § 334 a § 335 ods. 1,
f/ návrhu na opravu chýb v písaní a počítaní a iných zrejmych nesprávností, okrem odôvodnenia,
g/ zamietnutí návrhu na doplnenie rozsudku,
h/ zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie,
i/ návrhu na predbežnú vykonateľnosť rozsudku,
j/ odklade vykonateľnosti rozhodnutia,
k/ povinnosti zložiť zábezpeku vo veci práva duševného vlastníctva,
l/ zabezpečení dôkazného prostriedku,
m/ nároku na náhradu trov konania,
n/ prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a/ a § 164,
o/ návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia a vo veciach výkonu cudzieho rozhodnutia.

Podľa § 359 CSP, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 62 ods. 1, ods. 2 CMP, je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP, na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie.